

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/11/2018
Identifikačné číslo spisu: 4117215921
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Slováčková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4117215921.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci navrhovateľky R. G., bytom L., P., zastúpenej JUDr. Jakubom Polákom, advokátom so sídlom v Nitre, Mostná 56, proti odporcovi P. T., bytom L., P., o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 19 C 47/2017, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 25. augusta 2017 sp. zn. 6 Co 190/2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Odporcovi nepriznáva voči navrhovateľke nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 25. augusta 2017 sp. zn. 6 Co 190/2017 na odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 5. mája 2017 č. k. 19 C 47/2017-12 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil (§ 388 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) tak, že návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol; odporcovi nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že v konaní nebolo preukázané splnenie všetkých procesných a materiálnych podmienok pre poskytnutie ochrany navrhovateľke nariadením požadovaného zabezpečovacieho opatrenia. Hoci navrhovateľka v konaní osvedčila existenciu peňažnej pohľadávky voči odporcovi titulom dlžného výživného, na zabezpečenie ktorej má navrhované zabezpečovacie opatrenie slúžiť, ako i obavu z ohrozenia a budúceho zmarenia exekúcie, neosvedčila jeden zo zákonných predpokladov nariadenia zabezpečovacieho opatrenia, a to primeranosť navrhovaného zabezpečovacieho opatrenia vo vzťahu k pohľadávke, na zabezpečenie ktorej sa má zabezpečovacie opatrenie nariadiť. V prejednávacom prípade hodnota jednoizbového bytu, ku ktorému má byť na základe navrhovaného zabezpečovacieho opatrenia zriadené záložné právo, je niekoľkonásobne vyššia ako je hodnota pohľadávky, t. j. hmotnoprávneho nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana prostredníctvom zabezpečovacieho opatrenia. Vychádzajúc z nutnosti dodržania zásady proporcionality, zmyslom ktorej je, aby zriadením záložného práva zabezpečovacím opatrením nebola spôsobená ujma na základných právach odporcu a aby takáto ujma nebola neprimeraná sledovanému cieľu, odvolací súd dospel k záveru, že nariadením zabezpečovacieho opatrenia v

navrhovanom znení by došlo k neprimeranému zásahu do majetkových práv odporcu. Budúca pohľadávka na výživnom by bola zriadením záložného práva nesporne zabezpečená v niekoľkonásobne vyššej výške vo vzťahu k cene založenej nehnuteľnosti, čo vykazuje známky zjavne hrubého nepomeru.

2. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie navrhovateľka, pričom namietala porušenie jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Dôvodila, že odvolací súd nerešpektoval svoju viazanosť odvolacími dôvodmi a ani viazanosť zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie. Namietala, že odvolanie odporcu neobsahuje žiaden odvolací dôvod a všetky skutočnosti, na ktoré odporca poukazuje, sú len vyjadreniami vo vzťahu k navrhovateľke a k ich majetkovoprávnym vzťahom. Dodala, že odvolací súd mal odvolanie odporcu odmietnuť a nie skúmať a zisťovať skutkový stav sám a to bez toho, aby postupoval v zmysle § 384 CSP. Žiadala odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého uznesenia.

3. Odporca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolacích (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ CSP).

5. V danom prípade bolo dovolanie podané za účinnosti nového civilného procesného kódexu. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

6. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP), v danom prípade navrhovateľka v dovolaní namietala, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. V zmysle vyššie citovaného § 420 CSP je teda dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd vymenovaných v § 420 písm. a/ až f/ CSP. Spoločným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Pokiaľ je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

10. V prípade, že dovolateľka vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristupuje len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení zabezpečovacieho opatrenia tak, že návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia bol zamietnutý.

11. Dovolací súd zastáva názor, podľa ktorého uznesenie, ktorým odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení zabezpečovacieho opatrenia, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje alebo mení, ale napr. i rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. Obdo 76/2016 a odbornú právnickú literatúru - Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol.: Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 458). Uznesenie, ktorým odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení zabezpečovacieho opatrenia, nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí. Po nariadení zabezpečovacieho opatrenia síce nemusí obligatórne nasledovať konanie vo veci samej, ale v danom prípade naďalej prebieha konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému S. G., vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 11 P 15/2017, teda vec sama, ktorá doposiaľ nie je právoplatne skončená a súd prvej inštancie o nej stále koná a rozhoduje; na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia bol uznesením súdu prvej inštancie z 27. apríla 2017 č. k. 11 P 15/2017-59 vylúčený na samostatné konanie (sp. zn. 19 C 47/2017).

12. Navrhovateľka dovolaním napadla uznesenie odvolacieho súdu zmeňujúce uznesenie súdu prvej inštancie vo veci nariadenia zabezpečovacieho opatrenia a keďže v danom prípade nejde o rozhodnutie vo veci samej ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, nie je proti nemu dovolanie podľa § 420 CSP prípustné.

13. Vzhľadom na to, že dovolanie navrhovateľky smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, najvyšší súd ho odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP bez toho, aby sa zaoberal vecnou dôvodnosťou podaného dovolania.

14. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania síce neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP), avšak v danej veci dodáva, že v dovolacom konaní odporcovi vznikol zásadne nárok na náhradu trov dovolacieho konania v zmysle § 255 ods. 1 CSP, s tým, že o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP by mal rozhodnúť súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

15. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bol odporca v dovolacom konaní pasívny, nevykonal žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v dovolacom konaní nevznikli.

16. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, bola v konaní pasívna a podľa obsahu spisu jej v dovolacom konaní ani žiadne trovy nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris).

17. Dovolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania odporcu rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonomiu

rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.